

ТЕОРІЯ ТА МЕТОДИКА НАВЧАННЯ

УДК 37.01

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.13936766>

Використання інтегрованого навчання на заняттях з практичного курсу англійської мови

Бутова Віра Олександрівна

кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри іноземних мов та методики викладання Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка, Сумська обл., м. Глухів, вул. Київська 24, 41400, Україна, <https://orcid.org/0000-0002-6497-7182>

Прийнято: 23.09.2024 | Опубліковано: 14.10.2024

***Анотація.** Метою статті є аналіз використання інтегрованого навчання та викладання англійської мови як іноземної для студентів педагогічних закладів вищої освіти зокрема, підходів до використання такого виду навчання на заняттях з практичного курсу англійської мови та аналіз його результативності. **Методи дослідження.** В статті використано основні загальнонаукові та лінгвістичні методи: дедукція та індукція – при опрацюванні теоретичного та фактичного матеріалу; описовий було використано для узагальнення наукових положень з досліджуваної проблеми; наукового аналізу в процесі дослідження особливостей та ефективності застосування інтегрованого навчання англійської мови; елементи лінгвістичного підходу були застосовані для характеристики практичних завдань інтегрованого характеру. **Результати дослідження.** Досліджено використання інтегрованого підходу в*

навчальному процесі, зокрема, для викладання практичного курсу англійської мови для студентів ЗВО. У статті обґрунтовується доцільність використання інтегрованого навчання у процесі викладання практичного курсу англійської мови. Наголошується на важливості такого підходу до навчання з метою розвитку загальноосвітніх компетентностей студентів та досягненні ними кращого розуміння навчального матеріалу в загальному навчальному контексті.

Висновки. Аналіз теоретичних джерел з інтегрованого навчання студентів ЗВО англійської мови засвідчив, що проблема є достатньо дослідженою в різних аспектах. Що ж до системності його застосування в освітньому процесі, можна зробити висновок про необґрунтовано недостатній рівень. Сучасна освіта ставить на меті створення умов навчання, які сприяють всебічному розвитку особистості здобувача освіти. Методика інтегрованого навчання може бути цікавим і корисним доповненням до традиційного навчання студентів. Проблемне навчання передбачає зміни у структурі заняття, де значна роль відводиться іншим предметам на доповнення до англійської мови, коли вона стає не лише метою, але і інструментом навчання.

Ключові слова: інтегроване навчання, студенти, викладання англійської мови, мотивація, мовні завдання.

Applying Integrated Teaching and Learning at the Classes of Practical Course of English

Butova Vira Oleksandrivna

Candidate of Pedagogical Sciences, senior lecturer of Foreign Languages and Teaching Methods Chair of Oleksandr Dovzhenko Hlukhiv National Pedagogical University, Sumy Region, Hlukhiv, Kyivs'ka Street 24, 41400, Ukraine, <https://orcid.org/0000-0002-6497-7182>

Abstract. *The purpose of the article is to analyze the use of integrated learning and teaching of English as a foreign language for students of pedagogical institutions of higher education, in particular, approaches to the use of this type of learning in English classes and the analysis of its effectiveness.* **Research methods.** *The article uses the main general scientific and linguistic methods: deduction and induction - when processing theoretical and factual material; descriptive was used to generalize scientific statements on the researched problem; scientific analysis in the process of researching the features and effectiveness of the integrated teaching of the English language; elements of the linguistic approach were applied to characterize practical tasks of an integrated nature.* **Research results.** *The use of an integrated approach in the educational process, in particular, for teaching a foreign language to students of higher education institutions, has been investigated. The article substantiates the expediency of using integrated learning in the process of teaching a practical English language course. The importance of such an approach to learning is emphasized in order to develop students' general educational competencies and achieve a better understanding of the educational material in the general educational context.* **Conclusions.** *The analysis of theoretical sources on the integrated teaching of English language higher education students proved that the problem is sufficiently researched in various aspects. As for the systematic use of it in the educational process, we can conclude that it is unreasonably insufficient. Modern education aims to create learning conditions that contribute to the comprehensive development of the personality of the student of education. The method of integrated learning can be an interesting and useful addition to the traditional education of students. Problem-based learning involves changes in the structure of the lesson, where a significant role is assigned to other subjects to complement the English language, when it becomes not only a goal, but also a learning tool.*

Key words: integrated learning, students, English language teaching, motivation, language assignments.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими чи практичними завданнями (Вступ).

Історія інтегрованого навчання досить тривала і непроста, оскільки залежала від соціальних, економічних та політичних умов для навчання студентів. Навчальні програми в основному організовані традиційно з використанням окремих предметів, що є значною проблемою в освіті, оскільки заважає здобувачам освіти розпізнавати та створювати зв'язки між предметами. Інтегроване навчання дає учням можливість побачити взаємозв'язки між різними частинами навчального плану. Не зосереджуючись на навчанні в окремих областях навчального плану, інтегрована програма базується на розвитку навичок навколо теми, яка є актуальною для студентів. Інтегративне знання характеризується неоднорідністю, складністю, нелінійністю, зв'язком, співпрацею та наслідком. Студенти навчаться краще, коли в навчальному плані встановлені зв'язки між різними дисциплінами. Інтегроване навчання сприяє осмисленому навчанню, особливо на початкових етапах навчання, але інтеграція можлива на будь-якому етапі навчання (початковому, середньому та вищому). Інтеграція певних знань з різних областей є дуже важливою для розвитку та вдосконалення критичних і творчих навичок студентів. Інтегроване навчання можна визначити як процес встановлення зв'язків між навичками та знаннями з навчальних джерел та власного досвіду здобувачів освіти. Він поєднує теорію та практику та використовує різні точки зору, щоб допомогти студентам зрозуміти проблеми. Інтегроване навчання передбачає, що учень пов'язує попередні знання з нещодавно отриманими та бачить такі зв'язки в навчальній програмі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій (Огляд літератури).

Інтеграцію навчальних дисциплін можна простежити до поглядів Д. Дьюї ще в 1956 році на демократію та її відношення до викладання та навчання. Ця тема є загальноприйнятою ідеєю, інтеграція предметів суспільних досліджень забезпечує цілісне уявлення та може призвести до більшого розуміння учнями ключових суспільних проблем і явищ. Що спільного між суспільними предметами, які потенційно можуть бути передані учням через інтегроване навчання, часто близькі до визначення громадянської освіти [11].

Існує декілька дефініцій інтегрованого навчання, які визначають різні його аспекти. Основним визначенням вважається наступне: в інтегрованому навчанні діти широко вивчають знання з різних тем, пов'язаних з певними аспектами навколишнього середовища. Вони бачить зв'язки між гуманітарними науками, мистецтвом спілкуванням, природничими науками, суспільними науками, музикою та мистецтвом. Навички та знання розвиваються та застосовуються в широкій галузі навчання. Інше визначення виокремлює інтегровану навчальну програму як освіту, організовану таким чином, що вона долає бар'єри окремого предмета, об'єднуючи різні аспекти навчальної програми у значущі асоціації для зосередження на широких сферах навчання. До викладання та навчання ставляться цілісним чином і воно відображає реальний світ. Інше визначення стверджує, що в інтегрованій навчальній програмі запланований навчальний досвід не тільки надає учням єдине бачення загальноприйнятих знань (моделей навчання, систем і структур культури), але і мотивує їх, розвиває здатність сприймати нові стосунки і, таким чином, створювати нові моделі, системи та структури.

Синонімом інтегрованого навчання є міждисциплінарний навчальний план, який визначається як такий, що виходить за рамки окремого предмета, зосереджуючись на глобальному житті чи широких сферах навчання, і об'єднує

різні сегменти навчального плану в значну асоціацію. Подібність між цим визначенням та визначеннями інтегрованого навчального плану очевидна. Джейкобс визначає міждисциплінарність як бачення знань і підхід до навчальної програми, який свідомо застосовує методологію та мову з більш ніж однієї дисципліни для вивчення центральної теми, аспекту, проблеми, предмета чи досвіду. Ці визначення підтверджують ідею, що інтегрований навчальний план є освітнім підходом, який готує дитину до навчання впродовж життя, як процес розвитку навичок, необхідних для XXI століття. Загалом, усі визначення інтегрованої або міждисциплінарної навчальної програми включають: поєднання тем, фокус на проектах, джерела, що виходять за межі посібників, концепції, тематичні одиниці [12].

Важливість та обґрунтованість використання інтегрованого підходу до навчання в умовах концепції Нової української школи висвітлені у роботі вітчизної дослідниці в галузі освіти Ольги Пилипів. Автор наголошує, що інтегроване навчання є оптимальним для сучасного етапу розвитку вітчизняної школи, оскільки наразі існує ускладнення змісту освіти, збільшення обсягу необхідної інформації та скорочення часу, відведеного на її засвоєння. Поряд з принципами гуманізації та диференціації, принцип інтегративності в Україні проголошується одним із основних при реформування освіти. Важливість пошуку раціональних шляхів інтеграції різних дисциплін у процесі навчання в початковій освіті також збільшується через перевантаження навчальних предметів, тематичних особливостей навчальних дисциплін та необхідності формування цілісного світогляду у взаємозв'язку його елементів [15].

Науковців цікавить питання особливостей сучасних здобувачів освіти та їхня відмінність від попередніх поколінь. Існує значна різниця в характеристиках традиційних здобувачів освіти, та тих, що живуть в цифрову епоху XXI століття. Ці студенти відомі багатьма творчими ідеями та охопленням культури співпраці

та спілкування. Вони здатні використовувати широкий спектр стратегій мозкового штурму для досягнення своїх цілей. Вони можуть продукувати радикальні ідеї, і при цьому бути корисними. Вони впевнені, що існує незліченна кількість варіантів. Учитель/викладач повинен дбати про розвиток своїх учнів 21-го століття, серед іншого:

- розвивати вміння та навички використання технологічних інструментів, які допоможуть їм краще працювати на своїх робочих місцях, здатність обрати відповідний засіб;
- розвивати міжкультурні зв'язки один з одним, щоб зрозуміти, як зв'язки допомагають співпрацювати в колективі;
- студенти в XXI столітті повинні вміти знаходити доступ до інформації з різних джерел, у різних форматах і різними мовами, створювати інформацію та добросовісно використовувати ресурси [3].

Перевагами інтегрованого навчання можна вважати наступні:

1. Здобувачі освіти об'єднуються в групи відповідно до їхніх навчальних потреб або спільного навчання.
2. Ефективні інтегровані програми надають можливості для навчання на основі досвіду.
3. Студенти можуть використовувати свій попередній досвід для побудови навчання.
4. Міжкультурний обмін між студентами може мати місце.
5. Учні можуть мислити критично та виводити власні моделі мислення та значення на основі представленого змісту.
6. Студенти вчаться створювати власні навички розуміння, сенсу, міркування та вирішення проблем [6].

Інтегрований підхід до навчання також узгоджується з принципом навчання впродовж життя, що підвищує конкурентноздатність дорослих у сучасному динамічному світі [5].

Теорія повністю інтегрованої освіти (ТІЕ) передбачає, що психічні структури, сформовані учнями, будуть сильнішими, якщо «знати це», «знати як» і «знати те» інтегровано з емоціями та намірами учня. Очікується, що пов'язані психічні структури будуть менш вразливими до забування [2].

Останніми часом у багатьох країнах світу спостерігається зростання використання інтегрованого викладання через життєво важливу роль, яку воно відіграє в реалізації програм початкової освіти, які зосереджуються на розвитку універсальних здібностей учнів [10].

Інтегрований підхід є ефективним і для аналізу результативності підготовки майбутніх медиків шляхом міжкафедральної обробки студентських анкет [7].

Одним з аспектів інтегрованого навчання є потреба участі в інтеграції спеціальності та навчального плану для сприяння глибокій інтеграції відкритої та професійно-технічної освіти на основі теорії створення широкої спільноти [4].

Дослідження конкретного освітнього досвіду в професійному коледжі Швеції підтвердило ефективність інтегрованого підходу [1].

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Інтегроване навчання, зокрема у процесі навчання англійської мови, має достатньо тривалу історію застосування та його визначних дослідників, проте, залишається достатньо мало дослідженим аспектом педагогічних знань. Особливо це стосується здобувачів освіти третього освітнього рівня. Таким чином, подальші дослідження цього питання можуть бути перспективними для вітчизняних науковців для поширення такого підходу до навчання у XXI столітті з урахуванням необхідних для нього навичок.

Автором дослідження було виконано достатньо ґрунтовний аналіз сучасних вітчизняних та зарубіжних досліджень із зазначеної проблеми, узагальнено власні практичні результати педагогічної діяльності в процесі професійної підготовки майбутніх вчителів англійської мови, що буде слугувати її вдосконаленню та підвищенню її результативності з урахуванням сучасних викликів та освітніх іновацій.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Цілі статті – проаналізувати інтегроване навчання англійської мови як іноземної для студентів педагогічних закладів вищої освіти, інтегрований підхід на заняттях з англійської мови та визначити його ефективність у підвищенні мотивації та результативності навчального процесу з іноземної мови.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням здобутих наукових результатів (Результати дослідження). Дослідники проблеми інтегрованого навчання іноземних мов приходять до висновку, що мова стає не просто метою, а інструментом, за допомогою якого майбутні професіонали будуть вирішувати свої проблеми і виробничі завдання у майбутньому [13].

Дослідження індонезійських науковців виявило проблеми вчителів англійської мови з інтегруванням всіх мовленнєвих компетентностей в навчальний процес [14]. На заняттях з практичного курсу англійської мови та методики навчання іноземних мов і культур студенти нашої спеціальності вчаться включати всі види мовленнєвої діяльності в урок, гнучко розподіляючи їх в серії уроків для отримання максимального результату та інтегрувати інформацію з різних галузей знань у тренувальні вправи на кожному уроці.

В процесі викладання практичного курсу англійської мови для студентів магістерського рівня спеціальності 014 Середня освіта (Мова і література

(англійська)), автором були застосовані різноманітні методики активізації мотивації студентів та підвищення ефективності навчального процесу.

Слід зауважити, що здобувачі освіти магістерського рівня за цією освітньою програмою опановують і кваліфікацію вчителя зарубіжної літератури. Тож природним було включення матеріалів з курсу літератури в заняття з англійської мови.

Використання елементів інтегрованого навчання підтвердило результативність. Приклади таких завдань наводяться нижче. Студентам було запропоновано текст для аудіювання, після чого інші види мовленнєвої діяльності були реалізовані і літературна спадщина В. Шекспіра була обговорена.

Why Is William Shakespeare's Life Considered a Mystery?

He was the greatest Western playwright of all time. His plays are still burned in our cultural memory and performed the world over. But William Shakespeare (1564-1616), the man, has remained an elusive figure. He left behind little documentation - no letters, no handwritten manuscripts, few contemporary accounts, and only six signatures, all spelled differently.

Decades after Shakespeare's death, other candidates were hypothesized as the "real" author

The first candidate as the "real" author of Shakespeare's work was the statesman and philosopher Sir Francis Bacon (1561-1626). Subsequent candidates have included Edward De Vere, 17 Earl of Oxford (1550-1604), a Cambridge trained lawyer and successful poet who had his own theater company. Some point to Christopher Marlowe (1564-1593), the rascalion rebel playwright who the historical Shakespeare no doubt knew. Another choice is Mary Sidney Herbert, Countess of Pembroke, a 17-century poetess and literary grand dame.

However, these choices fall apart upon closer inspection and were all made decades after Shakespeare's death. "No one in Shakespeare's lifetime or for the next 200 years questioned that he wrote the plays (although this has been disputed by unorthodox biographers)," Rubinstein concedes in *History Today*, "and several of his contemporaries, most clearly Ben Jonson, appear to have regarded the Stratford man as having written them."

4 Fun Chemistry facts you didn't know

There are many fun chemistry facts out there. So, we thought we'd share a few with you in today's blog post. While you may know a few, we're hoping you'll at least learn one new fact to share with your friends – talk about being the most interesting person in the room!

So, without further ado, here are four fun chemistry facts you most likely didn't know.

You can die from drinking too much water

To kick off our list of interesting and fun chemistry facts, we have a rather terrifying thought: dying from drinking too much water. You would have to consume a high volume of liquid, upwards of four liters in an hour or so to begin to experience symptoms.

Despite this, for most of us, this is something we do not need to worry about. Nonetheless, it is a fun fact... well, at least we think it is!

Radioactive and nuclear elements actually glow in the dark

That's right! It's not just a thing from the Simpsons, radioactive elements actually glow in the dark. While we hope you don't find yourself face to face with radioactive elements (unless this is your job), it is good to know and another fun chemistry fact!

Oh, and maybe don't go too close or you'll end up with three eyes. Also just kidding. Kinda.

Glass is not a solid – glass is a liquid

A fun chemistry fact that may shock you is that glass is not solid – it is in fact, a liquid. That's right! However, as the glass molecules flow very slowly, this means they will not shatter or change shape. Often, this state is known as being amorphous (somewhere between the two: a solid and a liquid).

Helium is lighter than air

Our final fun chemistry fact is that helium balloons float because helium (also present in all the stars and abundant throughout the universe) is lighter than air. This causes it to float, a slight illusion but yet again, another fun science fact. So yes, unfortunately, it is not magic that causes helium balloons to float!

To conclude our fun chemistry facts

This article has provided you with four fun chemistry facts. Whether you knew these facts already or not, they are fun to know! Besides, maybe you'll even re-use these in a pub quiz. Or, perhaps you'll choose to freak your friends out with the water fact.

Анкета

За темою дослідження автором було розроблено анкету, яка включала два розділи. Перша частина анкети складалася з питань для отримання демографічної інформації, тоді як друга включала 8 п'ятибальних тверджень з варіантами від «згоден повністю» до «не згоден зовсім».

- Difficulties in creating the integrated English lessons plans;
- Difficulties in creating the integrated World literature lessons plans;
- Teachers' unfamiliarity with designing integrated English lessons plans;
- Limiting integrated learning English to a specific skill;
- Students' unfamiliarity with the integrated learning English;
- Teachers' unfamiliarity with the integrated learning English;
- Limiting the integrated learning English to a specific level of language proficiency;

– You agree that the integrated learning English at the practical course of English is worth applying [Джерело: власна розробка автора].

Після виконання студентами таких та подібних вправ, автором було проведено опитування студентів та проаналізовано його результати.

70% студентів (в основному, жіночої статі та з високим рівнем навчальних досягнень), обрали дуже позитивні або цілком позитивні відповіді для характеристики свого ставлення до використання завдань інтегрованого характеру на заняттях з практичного курсу англійської мови. 20 % були досить нейтральними, проте не заперечували проти виконання таких завдань. 10% необхідність значної кількості знань, вмінь та навичок для виконання таких вправ.

Зарубіжні дослідження підтверджують зниження тривожності студентів, економію часу і зусиль як студентів, так і викладачів і підвищення результативності навчального процесу завдяки опрацюванню інтегрованих навичок на заняттях з англійської мови [9].

Таким чином, автором було зроблено висновок, що інтегровані завдання створюють позитивну динаміку та підвищують результативність опанування англійської мови та світової літератури і мають бути включеними до навчального процесу в освітньому закладі.

Висновки. Аналіз теоретичних джерел з інтегрованого навчання студентів ЗВО англійської мови засвідчив, що проблема є достатньо дослідженою в різних аспектах. Що ж до системності його застосування в освітньому процесі, можна зробити висновок про необгрунтовано недостатній рівень. Сучасна освіта ставить на меті створення умов навчання, які сприяють всебічному розвитку особистості здобувача освіти. Методика інтегрованого навчання може бути цікавим і корисним доповненням до традиційного навчання студентів. Проблемне навчання передбачає зміни у структурі заняття, де значна

роль відводиться іншим предметам на доповнення до англійської мови, коли вона стає не лише метою, але і інструментом навчання.

Основними результатами проведеного дослідження можна вважати наступні:

- інтегроване навчання є цікавим і корисним доповненням до традиційного навчання студентів-філологів, воно підвищує мотивацію і результативність роботи студентів з використанням англійської мови для роботи з матеріалами з інших освітніх компонент;
- інтегроване навчання передбачає значні зміни у структурі заняття з практичного курсу англійської мови, але це компенсується підвищеною мотивацією та результативністю занять.

Список використаних джерел

1. Christidis M. Vocational knowing in subject integrated teaching: A case study in a Swedish upper secondary health and social care program. *Learning, Culture and Social Interaction*. 2019. Volume 21. P. 21-33. <https://doi.org/10.1016/j.lcsi.2019.01.002>.
2. Frick T.W. The Theory of Totally Integrated Education (TIE). In: Spector, M.J., Lockee, B.B., Childress, M.D. (eds) *Learning, Design, and Technology*. 2023. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-319-17727-4_69-3
3. Herlinawati H., Marwa M., Noriah I., Junaidi L., Situmorang D. The integration of 21st century skills in the curriculum of education. *Heliyon*. 2024. Volume 10. Issue 15. <https://doi.org/10.1016/j.heliyon.2024.e35148>.
4. Huang J.M. Research on the Integrated Teaching Model of Open Education and Vocational Education. *Open Access Library Journal*. 2021. 8: e8111. <https://doi.org/10.4236/oalib.1108111>
5. Integrated approaches to literacy and skills development: Examples of Best Practice in Adult Learning Programmes. UNESCO. 2021. 176 p.

6. Integrated Teaching Methods. URL: <https://www.scribd.com/document/415305053/Integrated-Teaching-Methods-docx>
7. Kolhe S.K., Kadam S.S., Narkhede J.P., Kulkarni V.V. Integrated Teaching in Medical Curriculum – Undergraduate Students Perception. 2018. <https://www.semanticscholar.org/paper/Integrated-Teaching-in-Medical-Curriculum-%E2%80%93-Kolhe-Kadam/dbef205de47e6156177a0c2f0daec1798c4f58f>
8. Milanković Jovanov J., et al. Is the Integrative Teaching Approach Beneficial for Learning? *International Journal of Cognitive Research in Science Engineering and Education*. 2022. 10. 173–183. 10.23947/2334-8496-2022-10-2-173-183.
9. Neelima T., Lakshmi G. Suvarna. Integrating Language Skills to Teach English: An Empirical Study. *Research Journal Of English(RJOE)*. 2023. 8(1). P. 309-315. DOI:10.36993/RJOE.2023.8.1.315
10. Nguyen G., Thai D. Integrated teaching in primary schools: A systematic review of current practices, barriers, and future developments. *International Journal of Evaluation and Research in Education (IJERE)*. 2023. 12. 2053. 10.11591/ijere.v12i4.26087.
11. Olovsson T.G. Teaching and learning in integrated social studies: What knowledge is most important for students to acquire? *Journal of Social Science Education*. 2021/ 20 (4). <https://doi.org/10.11576/jsse-4451>
12. Peicu V. Integrated Approach - Challenges In Pedagogical Design Of Learning. In E. Soare, & C. Langa (Eds.), *Education Facing Contemporary World Issues*, vol 67. European Proceedings of Social and Behavioural Sciences. 2019. P. 1029-1037. Future Academy. <https://doi.org/10.15405/epsbs.2019.08.03.125>
13. Simon B. Sheela. An Integrated Approach to Teaching Language Skills. *INTERNATIONAL JOURNAL OF INNOVATIVE RESEARCH IN TECHNOLOGY*. 2022. Volume 8. Issue 5. P. 190-195

14. Ummi Kalsum U., Ampa A., R. Hamid R. Implementation of Integrated Language Skills in English Teaching Process. *International Journal of Social Science and Education Research Studies*. 2023. 3(9) 1797-1801

15. Пилипів О. Інтегрований підхід до навчання (на прикладі приватного навчального закладу I ступеня «Школи вільних та небайдужих»). *Журнал Прикарпатського університету імені Василя Стефаника*. 2020. 7 (1). С. 214–222.